

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3376

av Ulla Andersson m.fl. (V)

med anledning av prop. 2015/16:106 Förstärkt
insättningsgaranti

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsningen av det sammanlagda avgiftsuttaget bör tas bort och ersättas med ett golv för varje bank och systemet som helhet under vilket avgiftsuttaget inte får sjunka och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det högre ersättningsbeloppet bör sättas till 3,5 miljoner kronor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslås hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (omarbetning), insättningsgarantidirektivet, ska genomföras i svensk rätt. Insättningsgarantidirektivet är en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar. Insättningsgarantidirektivet syftar till att harmonisera och stärka konsumenternas skydd för insättningar.

Vänsterpartiet välkomnar stora delar av innehållet i propositionen. Vänsterpartiet har länge drivit frågan om att de avgifter som instituten betalar in ska vara riskdifferentierade. Förslaget i propositionen innebär att den årliga avgiften ska baseras på institutens insättningar vid utgången av närmast föregående år, till den del insättningarna omfattas av garantin, och risknivå. Förslaget innehåller emellertid en begränsning om att det årliga sammanlagda avgiftsuttaget ska begränsas till 0,1 procent av de garanterade insättningarna. Riksbanken och Riksgäldskontoret pekar i sitt

remissvar på att begränsningen till ett årligt avgiftsuttag på 0,1 procent innebär att avgiften endast tar hänsyn till den relativa risknivån mellan de enskilda instituten utan att beakta hur risker i systemet som helhet kan förändras. Även Finansinspektionen har invändningar. Begränsningen avseende det sammanlagda avgiftsuttaget bör tas bort och ersättas med ett golv för varje bank och systemet som helhet under vilka avgiftsuttaget inte får sjunka. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Insättningsgarantin täcker insättningar på upp till 100 000 euro. Utöver det möjliggör direktivet att medlemsländerna får garantera ett högre ersättningsbelopp för vissa insättningar under en begränsad period som har sin grund i försäljning av privatbostad eller vissa andra särskilt angivna livshändelser. Regeringen föreslår i propositionen att detta tilläggsbelopp sätts till fem miljoner kronor. Det finns två skäl till att ha system med insättningsgarantier. Det första skälet är att skydda vanliga människors lönekonton och besparingar i händelse av att en bank går i konkurs. Det andra motivet handlar om stabiliteten i det finansiella systemet. Ingen bank, vare sig om den har en stark finansiell ställning eller befinner sig i trångmål, har tillräckligt med likvida medel för att betala ut alla eller en betydande del av insättningarna på en och samma gång. Därför är banker känsliga för risken för uttagsanstörningar om insättarna tror att deras medel inte är säkra och försöker ta ut alla sina insättningar samtidigt. Detta är en stor systemrisk för hela det finansiella systemet och kan allvarligt påverka hela ekonomin. För att minska denna risk har länder insättningsgarantier som garanterar insättarnas pengar upp till en viss nivå om en bank skulle behöva stängas. Samtidigt kan man tänka sig att insättningsgarantier också har en aspekt som kan verka i destabiliserande riktning för det finansiella systemet. Om det inte fanns någon insättningsgaranti skulle förmodligen kunder vara mer restriktiva med att placera sina pengar i banker och finansiella instrument med hög risk. En insättningsgaranti kan således bidra till ökat risktagande i den finansiella sektorn. Vid utformningen av ett insättningsgarantisystem får man således väga fördelarna mot nackdelarna. Vänsterpartiet menar att det föreslagna högre ersättningsbeloppet på fem miljoner kronor är för högt. Det högre ersättningsbeloppet bör i stället sättas till 3,5 miljoner kronor. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Ulla Andersson (V)

Ali Esbati (V)

Christina Höj Larsen (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)

Daniel Riazat (V)

Daniel Sestrajcic (V)